

HUMPOLEC – ŽELIV –
PELHŘIMOV – KŘEMEŠNÍK –
ČEŘINEK

Kontakt:

www.pelhrimovsko.cz

Náš tip

Chcete-li obě noci strávit na jednom místě, pak je nejvhodnější ubytovat se v Pelhřimově. Návštěvu Želiva a Červené Rečice si naplánujte do jednoho dne a naopak prohlídku pelhřimovských zajímavostí rozdělte do více dní.

Mnozí turisté touží zdolávat nejvyšší hory, poznávat nejvýznamnější památky, koupat se na nejhezčích místech. Pelhřimovsko má sice půvabné kopce, zajímavé památky i místa vhodná ke koupání, ale co dělat, když nejsou nejvyšší, nejvýznamnější a nejhezčí... Možná právě proto začali v Pelhřimově evidovat nejrůznější rekordy. Samozřejmě nezůstalo jen u suchopárného úřadování. V průběhu Mezinárodního festivalu rekordů a kuriozit se tu před zraky nadšených diváků odehrávají pokusy o vytvoření rekordů ve velmi neobvyklých disciplínách a činnostech. Předměty, které jsou v něm rekordní, tu navíc začali i shromažďovat a vystavovat. A turisté se do Pelhřimova hrnou. Zatím jich není rekordně mnoho, ale rozhodně jich není málo. A pokud si udělají čas na poznání zdejších kopců, památek a vodních ploch, často zjišťují, že k prožití příjemných dnů vůbec není potřeba navštívit zrovna ta nejproslulejší místa... Nespěchejte, zkuste se tři dny toulat zdejším krajem, objevovat jeho krásy a uvidíte, že odtud neodjedete zklamaní.

Humpolec – Hliníkáríum – Muzeum dr. Aleše Hrdličky – hrad Orlík – Želivský klášter
Doplňkové programy: Vodní nádrž Sedlice – naučná stezka Březina

„Hliník se odstěhoval do Humpolce!“ Kdo by neznal slavnou hlášku z filmu „Marečku, podejte mi pero!“ Hliník v tomto filmu vůbec nevystupoval, nic dalšího o této smyšlené postavě nebylo řečeno, a přece se proslavil. Dnes má v Humpolci svoji pamětní desku a muzeum, zvané Hliníkáríum. Hliník dostává stovky pohledů z domova i daleké ciziny, dvě místa u nás se přou o to, kde se vlastně narodil. Cizinec to nikdy nemůže pochopit, ale nám je takový způsob humoru vlastní.

Pokud vás do Humpolce přilákala právě touha poznat Hliníkovo bydliště, nezapomeňte, že město a jeho okolí skrývá spoustu dalších zajímavostí. Můžete se dozvědět například řadu novinek a zajímavostí o našem nejznámějším antropologovi Aleši Hrdličkovi, navštívit romantický hrad Orlík či obdivovat dílo stavitele Jana Blažeje Santiniho. Odpoledne zamiřte z Humpolce do Želiva. Chcete-li stihnout odpolední prohlídku premonstrátského kláštera, musíte si pospíšet, neboť začíná již v 15 hodin. Pěším turistům doporučujeme nechvátat, odložit návštěvu kláštera na další den a vychutnat si půvaby údolí řeky Želivky.

V blízkém okolí Želiva jsou čtyři vodní nádrže. Nejznámější a největší z nich je Švihov, sloužící k zásobování Prahy pitnou vodou. Z tohoto důvodu nesmí být využívána k rekreaci a přístup k jejím břehům je přísně zakázán. Ostatní vodní nádrže mají jiné využití a koupání je v nich povoleno.

HUMPOLEC

Humpolec vznikl ve 12. století. Nejprve se v jeho okolí těžily drahé kovy, později se na pět století stal střediskem soukenictví, v současnosti ho proslavil rodinný pivovar Bernard. Chcete-li poznat nejdůležitější památky města, vydejte se po naučné stezce, která je značená šikmo děleným bílo-červeným čtvercem. Začíná a končí na Horním náměstí, má deset zastávek s informačními panely a měří 4,5 km.

minulosti bývalo v Humpolci i muzeum vah a muzeum historických vozidel, ani jedno z nich však již neexistuje.

HLINÍKÁRIUM

Ačkoliv film „Marečku, podejte mi pero!“ byl natočen již v roce 1976, sláva věčně nepřítomného studenta Hliníka dosud nijak nepohasla. Navíc jeho léty prověřená popularita dostala v roce 2002 nový impuls, když v parku nedaleko Rašínovy ulice

Vaši pozornost si zaslouží zejména kostel sv. Mikuláše, založený ve 13. století. Zásadní přestavbou ve stylu barokní gotiky prošel v letech 1721–1722, kdy byl nově zaklenut, u presbytáře vznikla šestiboká sakristie, došlo ke zvýšení věže a v obvodových stěnách byla nově prolomena hrotitá okna bez kružeb. Za autora těchto úprav bývá považován Jan Blažej Santini. Na konci 19. století byl kostel pseudogoticky přestavěn, nejvýraznější proměna postihla věž.

Vlastní prohlídka města a jeho památek vám zabere asi hodinu, další hodinu budete potřebovat na návštěvu Hliníkária a Muzea dr. Aleše Hrdličky. V nedávné

Městské kulturní a informační středisko

Havlíčkovo náměstí 91
396 01 Humpolec
tel.: 565 532 479
e-mail: mekis@infohumpolec.cz
www.infohumpolec.cz,
www.mesto-humpolec.cz

Zastavení městské naučné stezky:

1. Muzeum dr. Aleše Hrdličky
2. kostel sv. Mikuláše
3. budova České spořitelny
4. městská knihovna
5. evangelický kostel
6. Gočárovův dům
7. židovská synagoga
8. toleranční kostelík
9. kostel sv. Jana Nepomuckého
10. městská radnice

◀ V roce 1781 vydal císař Josef II. toleranční patent, v němž obyvatelům habsburské monarchie povoloval omezenou náboženskou svobodu. Čeští nekatolíci se mohli přihlásit k helvétskému nebo augšpurskému vyznání. Kostely, které si stavěli, však nesměly mít věž a musely se podobat běžným obytným nebo hospodářským objektům. Toleranční kostelík v Humpolci, postavený v letech 1785–1788, bývá považován za nejstarší v Čechách.

Kontakt:

Hliníkárium
Havlíčkovo náměstí 91
396 01 Humpolec
tel.: 565 532 479

Kontakt:

Muzeum dr. Aleše Hrdličky
Horní náměstí 273
396 01 Humpolec
tel.: 565 532 115
e-mail: muzeum@infohumpolec.cz
www.infohumpolec.cz/muzeum

odhalili humpolečtí svému přistěhovalci pamětní desku s textem „Svému nejslavnějšímu přistěhovalci Hliníkovi vděční spoluobčané“. Pak už události nabraly rychlý spád. Na adresu občana Hliníka z Aluminiové ulice v Humpolci začaly docházet pohledy z domova i ze zahraničí, množily se různé spontánní aktivity nějakým způsobem spojené s touto nadále tajemnou osobou. Humpolečtí se rozhodli vše zdokumentovat a v roce 2006 otevřeli Hliníkovi muzeum nazvané Hliníkáríum. Najdete ho v budově, kde sídlí Městské kulturní a informační středisko, a pointu originálního vstupu do expozice vám předem rozhodně neprozradíme.

MUZEUM DR. ALEŠE HRDLIČKY

Humpolecký rodák dr. Aleš Hrdlička (1869–1943) byl světově proslulý antropolog, který se zaměřil na výzkum původních populací severoamerických indiánů. Vyslovil předpoklad o jednotném původu všech plemen současného člověka a je autorem dodnes uznávané teorie o zalidnění Ameriky z Asie severní cestou přes Beringův průliv. V muzeu má od roku 2007 vlastní expozici. Další výstavy jsou věnovány antropologii, historii a národopisu Humpolce a jeho okolí a Gustavu Mahlerovi, který se narodil v Kališti u Humpolce. Všechny expozice jsou svým zaměřením určeny především studentům a dospělým návštěvníkům. Děti však rozhodně zaujmou figuríny indiánů v životní velikosti, tee-pee a četné modely staveb.

HRAD ORLÍK

Hrad, který se původně jmenoval Humpolec, vznikl ve druhé polovině 14. století. Za Trčků z Lípy, kteří ho vlastnili v 16. století, byl výrazně rozšířen. Nedlouho potom však zrustl a změnil se v rozpadající se zříceninu. V první polovině 20. století a především v letech 1992–1997 zde probíhaly práce směřující k jeho záchraně. Hrad je zpřístupněn formou volně prohlídky bez průvodce. Nejkrásnější je hradní jádro s vysokou hranolovou věží a pozůstatky paláců, z nichž se zachovalo několik suterénních místností. V blízkosti vstupu do objektu by vaší pozornosti neměla uniknout rekonstruovaná chlebová pec a replika hrnčířské pece. Pod hradem při trase naučné stezky můžete zhlédnout i nově upravenou hradní studnu. Začátkem července se tu pořádají středověké slavnosti.

N á š t í p

Chcete-li navštívit zříceniny hradu Orlík, vydejte se z Horního náměstí v Humpolci ulicí Hradská. Zanedlouho přijdete k úvodnímu zastavení naučné stezky Březina. Její trasa vás nejprve dovede k židovskému hřbitovu; máte-li zájem o prohlídku, je potřeba předem kontaktovat správce (pan Staněk, tel. 723 735 062, Jiřická 1415, Humpolec). Jdete-li pěšky, pokračujte po naučné stezce a za hřbitovem odbočte vlevo. Vstoupíte do lesa plného skalek a balvanů, mezi nimiž sotva znatelnou lesní pěšinou proklíčujete až přímo k hradní bráně. Jedete-li na kole, neodbočujte a jedte až do vesnice Rozkoš. Z ní se k hradu dostanete po žluté značce.

Kontakt:
Hrad Orlík
Castrum, o. p. s., Hradská 818
396 01 Humpolec

tel.: 723 735 062
777 347 511
e-mail: info@hrad-orlik.cz,
castrum@seznam.cz
www.hrad-orlik.cz

ŽELIVSKÝ KLÁŠTER

Osudy želivského kláštera založeného v roce 1139 byly spletitější, než je u nás obvyklé. Jeho prvními obyvateli byli benediktini, kteří sem přišli ze Sázavského kláštera, ale již po deseti letech je vystřídali premonstráti z Porýní. Husitské války, za nichž byl dvakrát poničen, klášter přečkal. Hůře bylo v roce 1467, kdy ho král Jiří zkonfiskoval a vzápětí prodal Trčkům z Lípy. Vyhnaní premonstráti odešli do Jihlavy, kde jejich komunita o sto let později zanikla. O navrácení Želiva

začali usilovat strahovští premonstráti, ale úspěchu se dočkali až v roce 1623. Následovala rychlá obnova kláštera, která byla po velkém požáru završena velkorysou přestavbou kostela a většiny klášterních budov. Klášter dokázal přečkat dobu josefínských reforem, další velký požár v roce 1907 i těžkou dobu druhé světové války. Zrušen byl teprve roku 1950 a načas se stal internacním táborem pro kněze a řeholníky nepohodlné tehdejšímu režimu. Poté zde byla umístěna psychiatrická léčebna. Řeholníci se sem vrátili v roce 1991 a začali s postupnou obnovou zanedbaného areálu.

▲ Na okraji dálničního odpočívadla ve směru na Prahu poblíž Humpolce stojí malý pomník, připomínající významného československého politika Alexandra Dubčeka, který v těchto místech zahynul při auto-nehodě 1. září 1992. Pěšky nebo na kole se sem z Humpolce dostanete, když ze silnice na Hněvkovice odbočíte těsně před přejezdem přes dálnici po úzké asfaltce doprava.

Kontakt:

Želivský klášter – Kanonie
premonstrátů v Želivě
394 44 Želiv 122
tel.: 565 381 259
e-mail: prior@zeliv.cz
www.zeliv.cz

▲ *Hřbitovní kostel sv. Petra a Pavla bývá považován za nejstarší objekt v Želivě. Z původní románské stavby se dochovalo přízemí s kvádríkovým zdívem. Převážná část je barokní a bývá připisována Janu Blažej Santinimu.*

Trčkové z Lípy, kteří Želiv vlastnili v letech 1467–1599, přestavěli část kláštera na zámek, kterému se dodnes říká Trčkův hrad. Objekt, jenž není přístupný veřejnosti, nebyl příliš pozměněn barokními přestavbami a částečně si zachoval svou původní goticko-renesanční podobu. ►

Původně románský kostel Narození Panny Marie byl ve 14. a 15. století goticky přestavěn. Po požáru v roce 1712 jej ve stylu barokní gotiky obnovil Jan Blažej Santini. Jeho dílem je zejména velmi působivě zaklenutí lodi valenou klenbou s bohatou sítí štukových kroužených žeber a visuté konzoly, rozdělující dvojice hrotitých oblouků mezi lodních arkád. Vybavení kostela pochází rovněž převážně z první poloviny 18. století. V přílehlém konventu je návštěvníkům zpřístupněna sakristie, kapitulní síň, refektář a knihovna. Tyto prostory jsou bohatě zdobené štuky a freskami. Část kláštera slouží k ubytování hostů, ostatní prostory nejsou veřejnosti přístupné. V Želivě bylo obnoveno vaření klášterního piva, které je možné zakoupit v obchodě u klášterní brány.

CO JEŠTĚ MŮŽETE NAVŠTÍVIT, VIDĚT A ZAŽÍT:

NAUČNÁ STEZKA BŘEZINA

Naučná stezka tvoří okruh okolo hradu Orlík, má celkem 16 informačních panelů a měří 9 km. Nemáte-li v úmyslu projít ji celou, můžete od hradu (zastávka č. 12) přejít po žluté značce k rozcestí Na Štúlách a z něho se vrátit do Humpolce po modré značce. Nelitujte pár kroků navíc, a až po modré značce dojdete na trasu naučné stezky, odbočte po ní vpravo a brzy dojdete k pozůstatkům středověkého hornictví. U zastávky č. 4 nazvané Štůly pod Orlíkem naleznete padesát metrů dlouhou, dva metry širokou a několik metrů hlubokou skalnatou roklí, která zde vznikla v důsledku těžby rud drahých kovů.

VODNÍ NÁDRŽ SEDLICE

Vodní nádrž Sedlice, dokončená v roce 1927, slouží pro zadržování vody na výrobu elektrické energie. Vodní elektrárna není umístěna přímo v hrázi, ale až na konci dlouhé podzemní štoly, která protíná mohutný zákrut řeky. Tímto způsobem bylo zajištěno zvýšení užitečného spádu, přičemž nedošlo ke zbytečnému zaplavení hezkého údolí. Na březích přehrady, ve které je povoleno koupání, stojí mnoho chat. Budova

hydroelektrárny se nachází přibližně v polovině údolí při rozcestí červené a zelené turistické značky. V její blízkosti najdete rekreační středisko s možností občerstvení. Nižle po řece, již těsně před Želivem, je malá vyrovnávací vodní nádrž Vřesník, vybudovaná v roce 1926. K rekreaci se prakticky nevyužívá.

Zámek Červená Řečice – Pelhřimov – Muzeum rekordů a kuriozit – expozice unikátních výrobků ze sirek Zlaté české ručičky – Siň Lipských – Muzeum strašidel – Muzeum Vysočiny – vyhlídková věž kostela sv. Bartoloměje – kostel sv. Víta
Doplňkové programy: Vodní nádrž Trnávka

Ze Želiva je možné jet či jít do Pelhřimova přímo, ale doporučujeme vám vzít to oklikou přes Červenou Řečici. Její hlavní pamětihodností je renesanční zámek, který však v současnosti není v dobrém stavu. Oficiálně přístupný bývá pouze jediný den v roce při Slámování, ale když budete mít štěstí, třeba se dovnitř dostanete i jindy. Více než prohlídku nádvoří však neočekávejte. Pěším turistům doporučujeme z Červené Řečice jet do Pelhřimova autobusem a ušetřený čas věnovat prohlídce města, které patří k nejhezčím a nejzajímavějším na celé Vysočině. Míst, která si zaslouží vaši návštěvu, je tu tolik, že je rozumné některá z nich nechat až na následující den. Bude-li zrovna horký letní den, zařaďte do svého programu i koupání ve vodní nádrži Trnávka nebo přímo v Pelhřimově.

ZÁMEK ČERVENÁ ŘEČICE

Smutný je pohled na rychle chátrající zámek v Červené Řečici. Ještě smutnější je skutečnost, že kvůli komplikovaným vlastnickým poměrům není naděje, že by se s jeho opravou v dohledné době vůbec mohlo začít. Skupina místních nadšenců se snaží na tuto situaci upozorňovat širokou veřejnost. V půli srpna pořádá na zámku Slámování, při kterém se na jeden jediný den otevře zámecká brána a návštěvníci si mohou prohlédnout nejenom nápadité výrobky ze slámy, ale i obě zámecká nádvoří.

Předchůdcem zámku byl gotický hrad s vodním příkopem, který původně patřil pražským arcibiskupům. Během neklidného 15. století se majitelé

neděle

den
2.

◀ V létě se na březích Želivky můžete setkat s atraktivní žlutě kvetoucí rostlinou, která se jmenuje kolotočník ozdobný (*Telekia speciosa*). Jedná se o nepůvodní druh, jehož nejbližší přirozené výskyty leží na východním Slovensku. U nás se na některých územích rychle šíří, v údolí Želivky však dosud příliš hojný není. U citlivých osob může při dotyku vyvolat alergickou reakci.

Kontakt:

Zámek Červená Řečice
394 46 Červená Řečice
www.cervenarecice.cz

BUS

FREE

▲ Umělecky nejhodnotnější částí červenořečického zámku je krátké spojovací křídlo s bohatou sgrafitovou výzdobou

Kontakt:

Turistické informační centrum
Masarykovo náměstí 10
393 01 Pelhřimov
tel.: 565 326 924
777 012 397
e-mail: ic@kzpe.cz
www.pelhrimovsko.cz

Naučná stezka
po stavebních slozích
www.mikroregion.pel.cz/stezka

Naučná stezka Městské sady
www.mravenec.euweb.cz/sady

Přicházíte-li do středu Pelhřimova od autobusového nebo železničního nádraží, uvítá vás jako první historická památka půvabná barokní kaple Panny Marie Sedmibolestné. Původně zde stávala boží muka, jimž bylo přisuzováno několik zázračných uzdravení místních obyvatel. Díky nim na počátku 18. století vznikla samotná kaple. U příležitosti Dnů evropského dědictví bývá zpřístupněna veřejnosti a vy můžete obdivovat nejen nově opravené interiéry, ale i zmíněná boží muka, která jsou zabudována do oltáře. Staré náhrobní kameny a kamenné kříže, umístěné u zdi kaple a v přílehlém ambitu, dodnes připomínají, že v minulosti se v těchto místech rozkládal městský hřbitov. ►

26 Kam na víkend

často střídali a dvakrát došlo i k jeho dobytí a pobožení. Přebudování hradu na zámek proběhlo až v 16. století za Leskoců. Jejich dílo dokončili páni z Říčan, jimž však bylo panství pro účast ve stavovském povstání zkonfiskováno. Staronovými majiteli zámku se stali pražští arcibiskupové, kteří již, ač jej drželi až do poloviny 20. století, žádné výrazné úpravy neprováděli.

PELHŘIMOV

Zakladatelé Pelhřimova si nejspíše řekli, že do třetice všeho dobrého. Původní osídlení nalézající se v místech dnešního Starého Pelhřimova nejprve přesunuli ke kostelu sv. Víta, aby posléze nedaleko odtud založili zcela nové město s přibližně čtvercovým náměstím. Pro další osudy Pelhřimova bylo rozhodující 16. století. V roce 1549 ho koupili páni z Říčan, kteří si zde vystavěli zámek, ale již o 23 let později se město vykoupilo z poddanství a v roce 1596 se stalo městem královským. V následujících staletích se podoba Pelhřimova příliš neměnila, jen staré domy dostávaly nové fasády a tu a tam přibyla nějaká novostavba. V poklidné atmosféře venkovského města se tak postupně utvářela harmonická směs staveb nejrozličnějších slohů počínající gotikou a renesancí, pokračující barokem, empírem, historizujícími slohy a zakončená secesí, modernou a kubismem. Poválečná éra historické jádro města nijak podstatně nenarušila, takže patří k nejlépe dochovaným na Vysočině a bylo pro svou mimořádnou hodnotu prohlášeno městskou památkovou rezervací. Pelhřimov je městem rekordů, a proto si část dne vyhraďte na návštěvu Muzea rekordů a kuriozit v Jihlavské bráně a expozice Zlaté české ručičky v Domě dobrých dnů, prezentující především unikátní výrobky ze sírek. Obě místa spojuje Procházka Českou knihou rekordů vedoucí podél říčky Bělé uličkou nazvanou Nábřeží rekordů a kuriozit. Pokud byste pokračovali dál stejným směrem, přijdete zanedlouho do Městských sadů; v nich je další naučná stezka s dvanácti zastaveními. Nejnavštěvovanější akcí v Pelhřimově je Mezinárodní festival rekordů a kuriozit, který se koná každoročně druhý víkend v červnu.

Se všemi významnými pelhřimovskými památkami vás seznámí Naučná stezka po stavebních slozích, která má 43 zastavení. Dopřejte si čas na její absolvování a budete mile překvapeni, kolik pozoruhodných staveb spatříte. Mezi nejzajímavější patří výrazný rohový dům s kupolí stojící v Nádražní ulici. Budova, jejíž fasádu zdobí rostlinné, zoomorfí a vlnovkové ornamenty, spojuje secesní prvky s modernou. V minulosti sloužila jako obchodní dům a byly zde i byty zaměstnanců. Projektovali ji bratři František a Václav Kavalírové.

▲ Během druhé poloviny 16. století se u nás stavěly zámky a domy v renesančním slohu. Stavitelé kostelů však zůstávali u osvědčeného pozdně gotického tvarosloví a do experimentování s použitím renesančních prvků se pouštěli spíše výjimečně. Škoda, uznejte sami, že červenobílá psaníčka se na presbytáři kostela sv. Bartoloměje neobvykle pěkně vyjímají.

◀ Na hlavním pelhřimovském náměstí stojí mnoho pěkných a zajímavých domů. Mezi nimi vyniká původně barokní rohový dům čp. 13, v letech 1913–1915 přestavěný v duchu tehdy módního kubismu. Uplatnění tohoto stylu při modernizaci měšťanského domu je u nás zcela výjimečné. Autorem projektu byl architekt Pavel Janák. Druhou jeho stavbou v Pelhřimově je neméně zdařilá Drechselova vila ve Strachovské ulici (čp. 331).

MUZEUM REKORDŮ A KURIOZIT

Největší pyžamo, nejmenší motorku, nejdelší šálu a dvě stovky dalších trojrozměrných nej... můžete obdivovat v ojedinělé expozici umístěné v Jihlavské bráně. Vystavené unikáty doplňuje množství fotografií dokumentujících okamžiky vzniků mnohdy poněkud bláznivých rekordů, které byly posléze zapsány do České i Guinnessovy knihy rekordů.

ZLATÉ ČESKÉ RUČIČKY – UNIKÁTY ZE SIREK

Po prohlídce Muzea rekordů a kuriozit se můžete vypravit za dalšími unikátními předměty vystavenými v Domě dobrých dnů. Pokud se tam vydáte po stezce nazvané Procházka Českou knihou rekordů, spatříte třeba nejdelší spínací špendlík, největší trychtýř, obří polévkový hrnc a navíc si na třech zvukových tabulích můžete zadat a vyposlechnout informace o třech stovkách položek, zapsaných v České knize rekordů.

V Domě dobrých dnů spatříte přes 90 předmětů zhotovených ze sirek. Na tom by možná nebylo nic tak jedinečného, vždyť slepit si něco ze sirek zkusil téměř každý z nás. Zřejmě nikdo tomu však nezasvětil svůj veškerý volný čas tak jako pan Tomáš Korda. Za 63 310 hodin práce dokázal ze 571 871 sirek a 248 244 zápalkových hlaviček vytvořit nejenom vázy a obrazy, ale i hudební nástroje. Tento rekord pravděpodobně již nebude nikdy překonán. A kdyby vám to pořád bylo málo, pak je tu k obdivování třeba parní stroj ze skla či ručně vyšívaná mapa Evropy.

SÍŇ LIPSKÝCH ANEB PRVNÍ ČESKÉ MÚZYUM

V Pelhřimově se narodili bratři Oldřich a Lubomír Lipští, kteří se výrazně zapsali do dějin českého filmu. Chcete-li si připomenout jejich nejslavnější díla a dozvědět se i něco více o jejich působení v Pelhřimově, pak stačí otevřít dveře přímo naproti vstupu do kanceláře Turistického informačního centra. Dům čp. 10 se nazývá Šrejnarovský podle zámožného obchodníka se sukem, který ho nechal vysta-

Kontakt:

Muzeum rekordů a kuriozit
Jihlavská brána, 393 01 Pelhřimov
tel.: 565 321 327
777 601 304
www.dobryden.cz

Kontakt:

Expozice Zlaté české ručičky
Agentura Dobrý den –
Dům dobrých dnů
Nábřeží rekordů a kuriozit 811
393 01 Pelhřimov
tel.: 565 323 163
777 301 300
www.dobryden.cz

◀ Pamětní desku připomínající
Viléma Lipského a jeho slavné syny
Lubomíra a Oldřicha naleznete na
Masarykově náměstí č. 79

Kontakt:

Síň Lipských aneb První české
MÚZYum
Masarykovo náměstí 10
393 01 Pelhřimov
tel.: 565 326 924
e-mail: ic@kzpe.cz
www.pelhrimovsko.cz/sinlipskych

Kontakt:

Muzeum strašidel
Masarykovo náměstí 17
393 01 Pelhřimov
tel.: 565 321 548
e-mail: kultura@kzpe.cz,
galeriem@kzpe.cz
www.pelhrimovsko.cz/strasidla

Kontakt:

Muzeum Vysočiny
Masarykovo náměstí 12
393 01 Pelhřimov
tel.: 565 323 184
www.muzeumpe.cz

Kontakt:

Vyhlídková věž
Masarykovo náměstí
393 01 Pelhřimov
tel.: 565 326 924

Na ochoz věže kostela sv. Bartoloměje vede 148 schodů. Rozhodnete-li se přispět k vylepšení světového rekordu ve vynášení koz na kostelní věž, dopravíte po nich až úplně nahoru kozu Rézu nebo Rózu. Nebojte, nejsou živé, ale přesto vám dají zabrat. Za odměnu dostanete certifikát potvrzující vylepšení rekordu o dalších 30 metrů. ▼

28 Kam na víkend

vět v roce 1614. Současnou podobu dům získal po barokní přestavbě v 18. století a dnes patří mezi nejcenější památky města. Historické sklepní prostory se využívají k výstavám.

MUZEUM STRAŠIDEL

Máte-li děti, které se rády bojí, zajděte s nimi do sklepení Purkrabského domu. Za doprovodu strašidelných zvuků zde můžete obdivovat 16 druhů strašidel, která se vyskytovala v okolí Pelhřimova. V přízemí renesančního domu zdobeného sgrafity se nalézá Galerie M.

MUZEUM VYSOČINY

Pelhřimovské muzeum sídlí v bývalém zámku pánů z Říčan. Po vykoupení Pelhřimova z poddanství zde zasedala městská rada, později tu byl umístěn okresní soud a nyní objekt slouží pro společenské a muzejní účely. Přiléhá k němu bývalá městská šatlava. Expozice v hlavní budově je věnována sochařům Josefu a Zdeňku Šejnostovým. V šatlavě naleznete zrekonstruovanou celu, mučírnu a věžeňskou kapli. Ke zvýšení celkového dojmu zde uvidíte repliky starých mučičích nástrojů i připoutaného kostlivce.

VYHLÍDKOVÁ VĚŽ KOSTELA SV. BARTOLOMĚJE

Trojlodní kostel sv. Bartoloměje prošel mnoha přestavbami, a ačkoli zvenčí si zachoval víceméně gotickou podobu, interiér je barokní. Přístupný je při bohoslužbách nebo o Dnech evropského dědictví. Po celou sezónu můžete vystoupit na vyhlídkovou věž, vybudovanou v 16. století. V horní části je světnička hlásného, z ochozu se můžete pokochat výhledem na Pelhřimov a široké okolí.

Náš tip

Chcete-li navštívit všechny zpřístupněné zajímavosti v Pelhřimově, kupte si v turistickém informačním středisku takzvanou Pelhřimovskou vstupenku. Získáte tím slevu 20 %.

KOSTEL SV. VÍTA

Nejstarší církevní stavbou v Pelhřimově je kostel sv. Víta. Původně farní kostel zůstal po založení nového města za hradbami, a proto se od 16. do 18. století využíval jen jako hřbitovní. Jeho minulost připomíná 25 náhrobních kamenů, v současnosti umístěných při zdech a na pilířích. Hřbitovní brána získala přestavbami vzhled samostatně stojící věže. Kostel je veřejnosti přístupný, pořádají se v něm výstavy a koncerty.

Pelhřimovsko

CO JEŠTĚ MŮŽETE NAVŠTÍVIT, VIDĚT A ZAŽÍT:

VODNÍ NÁDRŽ TRNÁVKA

Nejmladší z vodních nádrží v povodí Želivky byla dokončena v roce 1981. Nachází se na říčce Trnavě a slouží jako představná nádrž k vodárenské nádrži Švihov pro zachycení nežádoucích splachů. Koupání je zde povoleno. Pod přehradní hrází byl vybudován umělý vodní kanál, který využívají k tréninkům i závodům naši nejlepší vodní slalomáři.

Pelhřimov – Křemešník – rozhledna Pípalka Doplňkové programy: Čeřínek – Přední skála

Třetí den dopoledne nejprve dokončete prohlídku Pelhřimova a potom se již vydejte na Křemešník. Turisty hojně navštěvovaný vrch s poutním kostelíkem, křížovou cestou, poustevnou, hotelem, rozhlednou, přírodní rezervací a naučnou stezkou jednoduše nemůžete při své návštěvě Pelhřimovska vynechat. Pokud se vám ještě nechce ukončit poznávání této části Českomoravské vrchoviny, pokračujte dále k sousednímu vrchu Čeřínek. Jeho blízké okolí je přímo stvořené pro objevování málo známých zajímavostí. Bude to rosnatka okrouhlostá na Hojkovském rašeliništi, nebo kolomaznická pec v nedalekém lese? Pokud chcete ještě spatřit tajuplné skalní mísy, pak se stačí vydat po naučné stezce na Přední skálu.

KŘEMEŠNÍK

Vrch Křemešník je opředen řadou legend a pověstí. Ve středověku se zde těžilo stříbro, potom býval známým poutním místem, dnes je tu malá sjezdovka, rozhledna Pípalka a hotel. Dá se sem dobře zajet autem nebo na kole, takže není nijak překvapivé, že je hojně navštěvovaným místem.

stěnu zdobí biblický námět Kalvárie. Děti z okolních vsí se v ní učily až do roku 1935. Alespoň zvenku si prohlédnete romantický Větrný zámek zvaný též U Sedmi havranů, který stojí nedaleko vstupu do kostela. Podle projektu architekta Kamila Hilberta si ho nechal zbudovat sochař a medailér Josef Šejnost, stavba započatá v roce 1930 však zůstala nedokončena. Z druhé strany přiléhají ke kostelu ambity, v nichž kdysi poutníci nocovali. Kostel bývá obvykle uzavřen, neboť probíhá obnova fresek.

Nejstarší stavbou na vrcholu kopce je barokní poutní kostel Nejsvětější Trojice, který stojí na místě kaple postavené v roce 1555. V sousedství kostela se nalézá fara a stará škola, jejíž boční

Kontakt:

Slalomový kanál na Trnávce
www.rkstan.cz/soubory/trnavka-kanal.htm

den +

Kontakt:

Naučná stezka Křemešník
<http://mravenec.euweb.cz/kremesnik>

Sjezdovka

tel.: 731 619 190

◀ Před farou na Křemešníku stojí pozoruhodné kovové sluneční hodiny mistra Komárka z roku 1840. Letopočet 1879 na sloupku připomíná její obnovení.

Od bývalé školy na Křemešníku se po několika krocích dostanete k legendární, ale vcelku nenápadné skalce s křížkem na vrcholu. Vypráví se o ní, že jakýsi zloděj ukradl ve zdejší kostele kalich a chtěl ho odnést pryč. Původně lehký kalich zloděje každým krokem víc a víc tížil, tak ho raději upustil na zem – a stal se div, kalich se proměnil ve skálu. ▶

Kontakt:

Turistická chata Čeřínek
588 61 Horní Hutě 14
tel.: 567 306 824

Lýžařský areál Čeřínek
tel.: 720 395 898
www.webrex.cz/cerinek

Vrcholová část Křemešníku s cennými listnatými porosty byla prohlášena za přírodní rezervaci. Kolem ní vede po velmi pohodlné cestě 3,5 km dlouhá naučná stezka s nápaditě řešenými zastávkami. Po ní dojdete k periodickému prameni, který bývá považován za léčivý. Nad ním stojí kaplička, v jejímž štítu si prohlédnete reliéf Křest Páně v řece Jordánu od známého sochaře Františka Bílka. Za kapličkou se skrývá zamřížovaný vchod do staré štoly, kde prý v 17. století přebýval poustevník Jiří Morávek. Od kapličky ke kostelu vede křížová cesta, zbudovaná na počátku 20. století.

Zázračná voda však neteče stále, objevuje se okolo Vánoc a koncem července se ztrácí.

Zdejší lidé si vypráví, že pokud teče ještě jednou na podzim, přijde válka. Podivuhodné bylo, že v letech 1938 a 1939 voda skutečně tekla. Jinak je známo, že pramen nikdy nezamrzl a tek l i při největším suchu. Podle rozborů se jedná o vodu absolutně čistou, velmi chudou na minerály, se slabou radioaktivitou a s malou příměsí stříbra.

ROZHLEDNA PÍPALKA

Vystoupáte-li po více než dvou stovkách schodů, ocitnete se na vyhlídkové plošině rozhledny Pípalka, postavené v letech 1992–1993. Z výšky čtyřiceti metrů se otevírá kruhový rozhled a za velmi dobré viditelnosti je odtud možné spatřit Šumavu, Novohradské hory a Krkonoše. Obvykle je však vidět pouze část Českomoravské vrchoviny.

CO JEŠTĚ MŮŽETE NAVŠTÍVIT, VIDĚT A ZAŽÍT:

ČEŘÍNEK

Vrch Čeřínek je vyhledávaným turistickým cílem. Na jeho jižním úbočí se rozkládá osada Horní Hutě, těsně pod vrcholem stojí turistická chata a poblíž ní je sjezdovka se dvěma lyžařskými vleky a uměle zasněžovaným svahem.

Vlastní vrchol, k němuž vede odbočka červené značky, je zcela bez výhledu. Okolní převážně lesnatá krajina byla v roce 1985 vyhlášena přírodním parkem.

HOJKOVSKÉ RAŠELINIŠTĚ

Hojkovské rašeliniště se nalézá přibližně 600 metrů jižně od Hojkova v místech, kde pramení malý potůček. Nevelké území, které je chráněno jako národní přírodní památka, je lokalitou kriticky ohrožené třtiny nachové. V části porostlé olšovým hájkem zůstaly po bývalé těžbě rašeliny tůňky a prohlubně, na jejichž březích najdete ďáblík bahenní. Na odlesněné části rašeliniště roste masožravá rosnatka okrouhlostá, která je zde tak hojná, že ji objevíte i bez dlouhého hledání.

Na rašeliniště navazuje vlhká loučka s výskytem prstnatce májového a vachty trojlisté.

PŘEDNÍ SKÁLA

Na území přírodního parku Čeřínek se nacházejí tři chráněná území zajišťující ochranu význačných skalních útvarů s četnými projevy intenzivního mrazového zvětrávání. Pro turisty je nejatraktivnější Přední skála, zpřístupněná 6 km dlouhou okružní naučnou stezkou. Dojdete-li k ní po žluté značce od Horních Hutí, dejte se na rozcestí doprava proti směru číslování jednotlivých zastavení. Nejprve se dostanete k pozůstatkům po starém dolování, potom vystoupíte na skalnatý vrcholek Přední skály a budete za to odměněni pěkným výhledem na Čertův hrádek a Mešnici. Odtud budete pokračovat kolem pseudokaru ke skalním mísám. Další část vyznačené trasy vás dovede kolem staré formanské studny a malé pískovny k rybníčkům. Tady jste na nejnižším položeném místě okruhu. Dál můžete pokračovat po modré značce do Dolní Cerekve nebo se po trase naučné stezky vrátíte zpět na žlutou značku a do Horních Hutí.

▲ Kolomazné pece bývaly donedávna zcela opomíjenými památkami, o které se téměř nikdo nezajímal. Poslední dobou přibývá jejich nálezů a někdy bohužel dochází i k jejich přemístování. Doufejme, že kolomazná pec u Hojkova zůstane zachována ve své původní kráse. Najít ji, to chce pořádný kus štěstí a trpělivosti. Zkusíte to? Vydejte se po silnici z Hojkova do Nového Hojkova. Asi po jednom kilometru uvidíte na pravé straně křížek s letopočtem 1898. Zde odbočte vpravo, přejděte přes nevelkou louku a vstupte do lesa. Zamiřte k hornímu okraji malé oplotenky a pokračujte ještě několik desítek kroků. Poblíž řady kamenů vysbíraných z dávno zaniklého políčka a jen několik metrů před cestou vedoucí po severním okraji přírodní památky Na Skalce ji objevíte.

◀ Skalní mísy odedávna přitahovaly lidskou pozornost. Jejich vznik býval opředen báhorkami o pohanských obětních místech. Dnes je prokázáno, že vznikají postupným zvětráváním. K velmi pěkným skalním mísám vás dovede naučná stezka Čeřínek.